

ZPRAVODAJ

PRO KULTURNÍ PRACOVNÍKY
V ARMÁDĚ ČESKÉ REPUBLIKY **3/94**

CO NAHRADÍ ASUT?

(2. část)

V předchozím čísle Zpravodaje jsme uveřejnilo několik informací, týkajících se budoucnosti armádních soutěží a přehlídek umělecké činnosti, nebo chcete-li neprofesionálních uměleckých aktivit. Informace jsme získali od zástupce vedoucího oddělení kultury PersO MO plk. Ing. Václava Hofmeistera. Rovněž jsme slíbili zveřejnit návrh nové koncepce hned v příštím čísle. A protože sliby se mají plnit, zde jsou **hlavní zásady „Projektu festivalů přehlídek a výstav v AČR“**, které v době uzávěrky Zpravodaje dorazily na stůl prvního ministra náměstka PhDr. Jiřího Pospíšila.

V úvodu je připomenuta zásadní změna podmínek pro neprofesionální umělecké aktivity (NUA) - snížení celkového počtu příslušníků AČR, růst počtu profesionálů, zkrácení základní vojenské služby na jeden rok, nutnost snižování materiálních a finančních nákladů. Navrhovaný systém by již neměl vycházet ze široké škály postupových kol, začínajících u útvarů. Nevyhovující jsou stávající formy ASUT a ASTT včetně jejich názvu. Nový systém by měl motivovat k využití NUA pro obohacení kulturního a společenského života zejména v posádkách, k organizování přehlídek zájmových činností v brigádách a sborech a k výběru nejlepších pro reprezentaci na celoarmádním festivalu.

Obecná část hovoří o některých zásadách konkrétněji. Počínaje rokem 1995 se navrhuje nazývat vrcholné kulturní vojenské akce souhrnným názvem „**Armádní festival**“, a vytvořit nové logo. Vypustit soutěžení na stupni útvar a výběr pro účast do dalších postupových kol provádět v měsíci březnu na posádkových přehlídkách za účasti porot. Na druhém postupovém kole, jímž by měl být stupeň sbor a velitelství logistiky, organizovat dny kultury nebo přehlídky zájmové činnosti. Za účasti poroty a funkcionářů z oddělení zabezpečení kultury Osobního odboru GŠ AČR by zde byli v dubnu vybráni nejlepší jednotlivci a kolektivy pro účast na celoarmádních festivalech.

Na celoarmádních festivalech se z ekonomických důvodů nepočítá s odbornou porotou. Výjimku by měl tvořit samostatný festival společenského tance. Zásadně by se měl redukovat počet festivalových dní na 2 - 3, a to soboty a neděle. V roce 1995 by měl být uspořádán samostatný festival ve společenském tanci, což předpokládá provést výběr soutěžících již v únoru.

Prezentace tvůrčí částí NUA v AČR by měla probíhat každoročně na podzim ve výstavní síni Domu armády Praha. Předpokládá se organizovat při této příležitosti i setkání armádních výtvarníků. Mezinárodní festival profesionálních vojenských dechových orchestrů bude organizován samostatně, odděleně od amatérského festivalu.

V programové části materiálu jsou organizační pokyny a členění festivalů. To by mělo vypadat následovně:

■ **Armádní festival společenského tance.** Proběhne pod patronací 3. sTL v Jičíně, 2 dny, březen, kategorie: C, D, A-M, kolektivy;

■ **Armádní festival hudby a zpěvu.** Nesoutěžní přehlídka v hudebních a pěveckých kategoriích v Kroměříži, 2 dny, květen (2.-3. týden), kategorie: komorní hudba, rocková hudba, folk-country, volná vystoupení;

■ **Armádní folklorní festival.** Vrcholná nesoutěžní přehlídka v oboru lidová hudba, zpěv a tanec za účasti pozvaných domácích a zahraničních hostů. Pod názvem „Rožnovská valaška“, za spoluúčasti Folklorní asociace ČR, v Rožnově pod Radhoštěm, 3 dny, v měsíci červnu (1. týden), kategorie: lidový zpěv, lidová hudba, lidový tanec;

■ **Armádní festival divadelního a slovesného umění.** Vrcholná přehlídka NUA v uvedených oborech, nejlepší soubor bude ředitelem festivalu navržen k účasti na scénické žatvě českého amatérského divadla Jiráskův Hronov. Pod názvem „Divadelní Bechyně“, za spoluúčasti Armádní divadelní sekce, v Bečyni, 3 dny, v červnu (1.-2. týden), kategorie: malé formy, divadelní hry, umělecký přednes, autorská literární tvorba.

A jen pro úplnost připojuji v návrhu uvedené členění technických soutěží:

● **Celoarmádní soutěže plastického modelářství.** Uskuteční se jako celoarmádní nepostupová soutěž za případné účasti zahraničních účastníků, v Hradci Králové, 2 dny, v červnu (2. týden), kategorie:

I. senioři, letadla v měřítku 1/32, 1/48, 1/72

II. senioři, bojová technika v měřítku 1/32, 1/72

III. senioři, motorky a automobily bez ohledu na měřítko

Dioramata - senioři kategorie I, II bez ohledu na měřítko

Ostatní a) do 14 let bez ohledu na kategorii a měřítko

b) do 18 let bez ohledu na kategorii a měřítko.

● **Celoarmádní soutěž modelářských odborností.** V Hradci Králové, 3 dny v září (3. týden), kategorie:

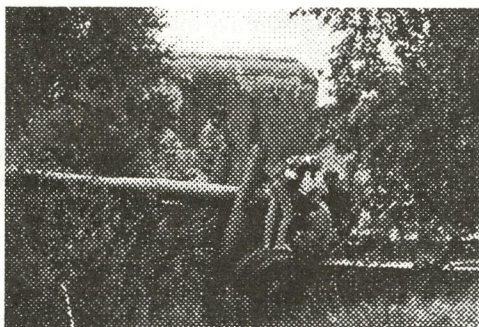
* letecké modely: A1, CO2, H, RCV, RCV 2, PM, RCM2, F3J, F3E7, SUM

* raketové modely: S3A1/2, S4B, S4D, S6A, Kluzák S2.

V tvůrčí části Armádního festivalu se předpokládá organizovat vedle setkání armádních literárních tvůrců i **Celoarmádní výstavu výtvarných prací** v Praze, 3 týdny, v říjnu, (2. týden) vernisáž, kategorie: užité umění, grafika, kresba, malba, socha, kreslený vojenský humor.

Tolik v kostce návrh „Projektů festivalů, přehlídek a výstav v AČR“. V době, kdy budete číst Zpravodaj, by již projekt (bude-li schválen) měl být zapracován do příslušných plánovacích dokumentů.

-zav -

Dělostřelecká technika u srubu na Jordánu

Vzpomínka na léto

Pěknou vzpomínkou bude určitě množství zážitků, které si odvezlo bezmála 250 dětí z letního tábora 1. armádního sboru. V krásném prostředí brdských lesů, umocněném romantickým okolím kolem zříceniny hradu Valdek, se organizátorům poda-

řilo pestrým programem přinést mnoho hezkých chvil.

V každodenní činnosti bylo vhodnou kombinací sportovních, branných i zábavných akcí uspokojeno široké spektrum zájmů dětí a navozena atmosféra opravdového přátelství. Mnohé z akcí, jako například cesta za pokladem orien-

DIVADELNÍ BECHYNĚ DNES, ... a zítra?

Letošní festival „Divadelní Bechyně“ byl historicky mimořádný, což si dovoluji tvrdit s naprostou jistotou. Ještě nikdy se při jeho průběhu nesešlo tolik divadelních souborů, ještě nikdy

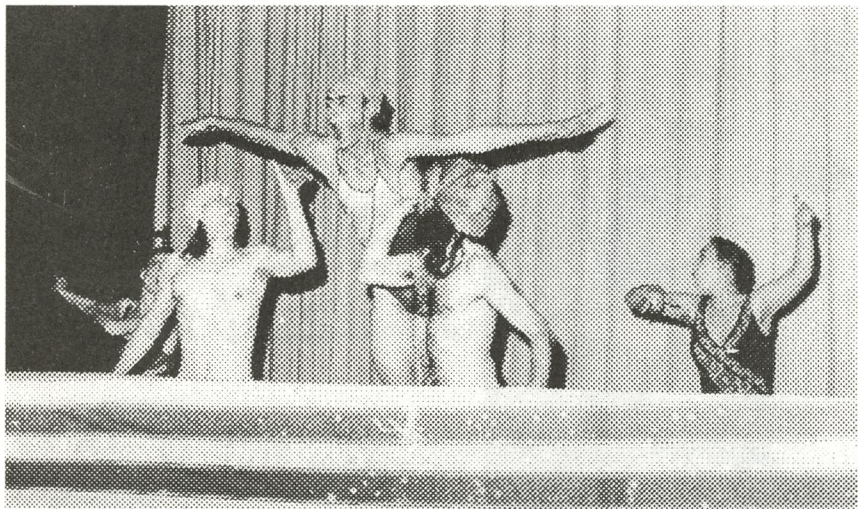
neproběhlo tolik doprovodných akcí, nadto v režii samotných divadelníků. Byl to letos opravdový svátek divadla, hodokvas Thalie, a být Thespidem, snad bych svou káru zaparkoval a dál ji netahal. Nedá mi proto, ač s příslovečným křížkem po kremaci, když už jiní zpravodajové (např. *Mirka z Olomouce*) festival ve svých periodikách zmínili, abych v krátkosti neučinil, trochu jinak, totéž.

V první řadě chci poděkovat pracovníkům z tábořského KMS. Ti totiž stačili v nebyvale krátkém předstihu před festivalem převzít funkci jeho spoluorganizátora a osvojit si vše, co tradičně léta zajišťovali pracovníci leteckého svazu. Pravdou je, že jeden zapomenutý čert z bývalé posádky (*Bohouš Novotný*) jim v tom vydatně pomáhal. Jejich přičiněním klapalo vše stran ubytování, dopravy a dalších organizačních otázek snad až bezchybně.

Velmi vstřícně se letos k průběhu festivalu postavili zástupci města, zejména jeho místostarosta. Program byl nabitý tak, že se do jeho rámce už nemohlo nic vtěsnat. A ani mě nenapadá, a zatím nevím o nikom, koho napadlo, co ještě chybělo. Divadla bylo požehnaně a s trochu nadhledu lze říci, že dobrého. Škoda, že malé formy dosud nenacházejí úrodnější zázemí, tvůrčí osobnosti a nápady. Umělecký přednes řadu let stagnuje, a tak věřím, že volání po vytvoření důstojnější platformy pro jeho bechyňskou prezentaci bude mít své opodstatnění i v počtu a kvalitě potenciálních finalistů.

Inspirativní vystoupení vítězných souborů z pražské přehlídky na úvod možná zaskočilo nepřipravené diváky. Ne každý ocení absurdní drama, byť to byl koncert divadelna. Ale do celkové mozaiky festivalu zapadlo znamenitě, proč si ostatně občas „nepustit něco jiného“.

Spojení armádního festivalu s jihočeskou divadelní přehlídkou, byť v poněkud transformované podobě, bylo šťastným počinem, ač se o jeho efektu dá přit. Nepochybně přispělo ke konfrontaci výsledků tvůrčí práce armádních a civilních divadelních souborů a ke zvýšení prestiže armádního festivalu na veřejnosti i v povědomí pracovníků civilních kulturních institucí. Úvodník Amatérské scény letošní bechyňský festival perem Jamilly

Černíkové náležitě vychválil a zpopularizoval. Tak kladné hodnocení práce armády jsem už dlouho nikde nečetl.

Festival poskytl prostor i velké části finalistů armádní soutěže autorské literární tvorby a jen čas byl nepřítelem ještě delších a bohatších diskusí s porotou i mezi autory navzájem. Porota hodnotící výkony reprodukční části festivalu byla jen jedna (*pro úsporu*) a byla vesměs složena z profesionálních divadelníků. K její práci jako celku nebylo připomínek. Diskusní kluby posloužily k vytříbení názorů na hodnocení úrovně předvedených vystoupení a pomohly řadě začínajících divadelníků v orientaci. Snad chybělo jen více času a pozornosti účastníků festivalu, z nichž mnozí, zřejmě ne vlastní vinou, na diskusích chyběli.

Festival nabídl příležitost k zajímavým zážitkům i širokému spektru bechyňských občanů a lázeňských hostů. Akcí bylo hodně a programy cíleně zasáhly všechny věkové kategorie. Poprvé se uskutečnil i velký zábavný program v Klášterní zahradě a po loňském tápání byl nalezen i kompromisní model závěrečného galaprogramu. Ten byl složen tentokrát výhradně ze seriózních vystoupení profesionálních uměleckých těles a sólistů, převážně armádních.

Důstojný průběh měl letos i závěrečný banket, na němž si zástupci armády, města i sponzorů slíbili pokračovat v úspěšném projektu Divadelní Bechyně i v příštích letech. Lid divadelnický se v tu dobu spokojeně a po svém bavil ve foyeru Kulturního domu a žehnal Armádní divadelní sekci i sponzorům za všechny ty dary.

Fajn, ale co dál? Rozjedeme ještě fantastičtější festival? Ouha, budeme šetřit. Na penězích i festivalových dnech. A účelně vážit formu i obsah. Všeho bude méně, jen troufám věřit, že nadšení nás, divadelníků neubude. Nad ideologickými diktáty jsme „v oněch dobách“ na jevišti často zvítězili. Snad zvítězíme i nad faktem snížení finančního rozpočtu. Hlavně, aby bylo dost divadla...

-zav-

MÍSTO PRO ROZHOVOR

**s dramaturgyní Jarmilou Černíkovou-Drobnou,
členkou poroty bechyňského festivalu**

● **Co vás v Bechyni nejvíce zaujalo?**

Nejvíce „Netrdlo“, to bylo moc krásné představení a zajímalo by mne, kdo ho okradl tím, že se nedostalo na Jiráskův Hronov. Plně by si to zasloužilo a podpořil by se tím i systém a způsob, jakým je vedeno. To je totiž úctyhodný systém a jejich vedoucí je velmi talentovaný divadelník. Zaujalo mne mimo jiné i to, jak pěkně soubor mluví, jak je muzikální. Dnes není celá řada souborů schopna zazpívat ani „Ovčáci, čtveráci“, jelikož se tomu vedení souborů nevěnuje a děti mají zanedbaný hudební sluch.

● **Mohla byste vy sama nějak pomoci při budoucí prezentaci dobrého vojenského divadelního souboru třeba právě na Jiráskově Hronově?**

Já se pojedu kamkoliv podívat na dobré divadelní představení a pokud to nebude jinak možné (vzhledem k termínům vojenských přehlídek), doporučím každé opravdu kvalitní divadlo, jaké bylo např. „Netrdlo“, na scénickou žatvu.

● **Velkým problémem většiny vojenských souborů je dramaturgie, lze nějak v tomto směru charakterizovat tendence amatérského divadla v současnosti?**

Současné období je takové chaotické, je to dáno tím, že probíhá jakási generační výměna. Řada souborů zanikla a z řady souborů odcházejí zejména její starší členové (podnikatelské, ekonomické, sociální a další důvody), ale vznikají i nové soubory. Ukazuje se, že vždy v těžkých dobách národa drží kulturu amatéři. Dříve byla profesionální divadla hlídána, nemohli si chudáci moc dovolit, amatérská měla více prostoru, navíc si vytvářela se svými diváky jakýsi systém dorozumívání mezi řádky. My jako porotci jsme jim často odpouštěli některé prohřešky vůči divadelnímu řemeslu, jen aby mohla prezentovat repertoár, který byl jinak tabu. Dnes opět nastoupil, dříve poněkud opomíjený, požadavek kvality. Více se hledí na řemeslnou připravenost. Ale kardinální problém je právě v dramaturgii. Existuje celá řada textů, hlavně klasiky, které jsou pro amatérský soubor těžko zvládnutelné, navíc chybějí peníze na kostýmy, dekorace, neboť diváci nechtějí civilně hraný klasický text. Diváci jsou dnes zahlcováni a ohlupováni akčními filmy nevalné úrovně, které však i přes svou stupiditu silně konkurují produkci méně atraktivních inscenací divadelních souborů. Repertoár divadelních her vzniklých v posledních čtyřiceti letech je z velké části nehratelný, protože silně poznamenan dobou. Dramatika disidentů je zase pro dnešního diváka mnohdy těžko stravitelná, jsou to většinou vážné až drastické věci. U klasického textu je zase obtížný posun výkladu vzhledem k současnosti, nalézání nosných momentů a vůbec dramaturgická příprava inscenace, což řada amatérských souborů sama zvládnout nemůže. Většinou ani nemá dramaturga. A vidíte, třeba „Netrdlo“, konkrétně pan Řehka, to v dudákovi dokázal. Pokud by měl někdo zájem o současnou dramaturgu, pak musí hledat zejména v textech

západních autorů. Ale pozor, zde je zase určitá finanční bariéra v podobě autorských práv a poplatků. Doporučuji v případě výběru textu takového autora okamžitě volat Dilií v Praze, paní Zárubovou (tel. 254520, 250298). Je pravdou, že málokdo dnes divadelní texty vydává, a pokud ano, chce za výtisk nejméně 50,- Kč, což není málo. Tak si mnozí opisují texty na počítačích a autorský zákon je na lopatkách.

● **Nemají to tedy soubory jednoduché, ale to neměly ani v minulosti.**

Důležité je, zda mají chuť tvořit a hledat, zájem orientovat se v této problematice. Naším úkolem je, pokud to bude možné, poskytnout, nebo zprostředkovat odbornou pomoc. Ať už péčí odborného pracoviště Domu armády Praha, nebo Armádní divadelní sekce. Paní Černíková mi v závěru rozhovoru slíbila, že k požadavkům vojenských souborů o pomoc v oblasti dramaturgie rozhodně hluchá nebude.

Na terase Jiráskova divadla rozmluval D. Zavoral

KDYŽ O SEBE CINKNOU

Všimli jste si někdy, že každý text určitým způsobem zazvoní, když se ho zmocníme jako čtenáři nebo posluchači? V úplně jiném tónu - zní vyhláška než povídka, odlišný zvuk má dopis a báseň, apod.

Fejetony PhDr. Libora Hlaváčka, vítěze soutěže v kategorii autorské literární tvorby Divadelní Bechyně 94, cinknou při čtení jako zvonek vánočního stromku. Jeho styl je čímsi sváteční, plný klidu a pohody, jemně vtipný, mírně překvapivý a vždy způsobně nastrojený.

Vojín Jiří Kučera částí své poezie připomíná hlas zvonu, jenž varuje a zároveň vyzývá, zvonu smutně laděného. Kdyby Jiřímu Kučerovi z VÚ 9133 Praha někdo v útvaru k tomu povolný řekl, kam a kdy má své verše zaslat, stihl by termín soutěže a při vyhodnocení by patřil k tomu nejlepšímu, co letos přišlo porotě k posouzení. Na jeho příkladu se potvrzuje, že přes veškeré informační snahy, odborné přípravy a zprávy, k řadovému vojákovi potřebné údaje nepronikly.

Dvaadvacet autorů předložilo své práce na více než pěti stech stranách strojopisu a již tradičně převažovala v jejich tvorbě poezie odrážející milostnou touhu a vyznání lásky, což koneckonců patří k věku dvacetiletých. Veterán této soutěže, plukovník v záloze Jiří Knopp, si udržel pověst stále mladého tvůrce, a tak po dlouhé sérii jeho pravidelných účastí byla jeho letošní absence překvapením.

Prozaiků je stále jako šafránu, i když zdá se, že kpt. Igor Jalůvka by mohl jako povídkář zaujmout (*bude-li dále pilně pracovat*) výrazně lepší umístění, nežli tomu

bylo letos. Miloš Kaltenbrunner z VVŠ PV Vyškov dosáhl mezi poety úspěchu za hrstku básní, jimž vévodila „Titanic láska“. Zastoupení obou škol (*Brno a Vyškov*) bylo početné a nutno přiznat, že 2. as Olomouc vybíral „na svém poličku“ všechny dosažitelné autory a také oprávněně na své území odvezl z Bechyně za tuto oblast nejvíc cen. Nechce se uvěřit (*a výše uvedený příklad s vojínem Kučerou to jen potvrzuje*), že by všude jinde v armádě nic ze slov psaných neuzrálo.

Perspektivně nejsou obavy, že by literární tvorba příslušníků armády vyhynula nemocí, naopak zdá se, že tahle tradiční odnož bechyňského festivalu se bude hlásit k životu. Ve stadiu úvah zůstala snaha svolat autory mimo stálý červnový termín a připravit literární setkání, které se už v minulosti uskutečnilo a mnozí je hodnotili jako přínosné, byť se ho zúčastnilo patnáct autorů. Možná to bude žádat víc odvahy tenhle pokus uskutečnit anebo ještě počkat na výsledky roku 1995, kdy by okruh autorů soustředěných v armádě mohl dostat pevný obrys.

-šmi-

JAK PRINCEZNA V KASÁRNÁCH PLAKALA NAKONEC JEN NA JEVIŠTI

Důvodů, pro které by mohla plakat i jinde, než na jevišti klubu VÚ 3866 Mikulov, by mohlo být více. Všechno nakonec - jak už to v pohádce bývá - dobře dopadlo. Aby to mohlo nějak dopadnout, muselo to i nějak začít. Jak už to tak bývá, začalo to nenápadně.

Ve škole v Mikulově na Komenského náměstí zařadili mezi volitelné předměty i čtyři, které se podílejí na dlouhodobém projektu „Hrajeme divadlo“, a to literární dramatickou výchovu, pohybově-dramatickou výchovu, hudebně-dramatickou výchovu a výtvarnou výchovu. To bylo nějakých dětí, které mohly „volit“ a připravovat pohádkovou hru se zpěvy a tanci „Plakala princezna Květinka, plakala“ včetně návrhu scény a kulis. Myšlenka to byla ušlechtilá, prvotní nadšení nechybělo a přesto to mělo háček. Kde nacvičovat hru, na které se podílí přes třicet malých herců, zpěváků a tanečníků? Kde vzít peníze na kostýmy a kulisy? Asi dlouho nepřemýšleli, když ve městě jsou jen dva sály, ve kterých je to možné. Jeden - zámecký - pro

Hronovská žatva

PO ČTYŘIAŠEDESÁTÉ

Čípak je to asi vina, že se laureát bechyňského festivalu DS Netrdlo z Vyškova nedostal na nejstarší evropský divadelní festival Jiráskův Hronov (64. ročník), táže se v úvodníku Amatérské scény č. 4 paní Jarmila Černíková. Inu, zřejmě je to vina špatné koordinace termínů armádních festivalů s termíny jednání příslušných výběrových komisí pro obsazení civilních přehlídek. V několika uplynulých letech se nám sice dařilo umisťovat bechyňské „vítěze“ na hronovské scény (vzpomeňme např. *DS Armádní scéna* či *DS Pardubice*), ale to bylo spíše dílem šťastných náhod a včasných referencí, případně intervencí. Bechyňský festival se letos jen o jeden den posunul a už bylo pozdě. Budeme se proto snažit, aby příští rok laureátu festivalu „Divadelní Bechyně“ nic v cestě na scénickou žatvu českého amatérského divadla „Jiráskův Hronov“ nestálo.

Jaký letos byl, ten šedesátý čtvrtý ročník? Nabítl divadlem, klubovými dílnami, semináři dobrou vůli a hlavně mladými lidmi, jichž bylo letos znatelně více než v předešlých letech. A to je dobře. Představy, že festival je přežitý mastodont a relikvie minulosti vzaly za své. Generační výměna v souborech je znát i zde. A jaký byl program? Po tradičním „předskokanovi“, jímž byl letos místní divadelní soubor MAJ s inscenací Jiráskovy *Lucerny*, mohli diváci renovovaného Jiráskova divadla vychutnat Goldoniho v originále „Poprask na laguně“ v podání italského souboru Teatro novo z Chioggi (jižně od Benátek). Ač většina neitalských diváků nerozuměla jedinému slovu, všichni rozuměli barvitosti a temperamentu hereckých akcí, které, jak jinak, vycházely z přirozeného naturelu vlastních aktérů. Pak se už rozběhl maratón představení, která byla letos vybrána z nebývale široké nabídky rozličných regionálních a oborových přehlídek.

Na jevišti Jiráskova divadla, sále Slavia a v tělocvičně Sokolovny se vystřídalo téměř třicet souborů, nepočítaje v to jednotlivce z řad finalistů přehlídky SČDO. A to ještě některé soubory nepřijely. Např. Divadlo Otrázenie z Permu v Rusku pro insolventnost a DS PRO 100R z Brna, nevím proč. Spokojeni byli zejména milovníci netradičního divadla. Ale na své si v nepřeberné nabídce různorodých žánrů mohli přijít všichni. Divadlo seniorů Kurzweil z Hannoveru hrálo dokonce představení určené původně speciálně pro důchodce (tzv. *senior-ské divadlo*). Nepracující důchodci na západ od nás si mohou dovolit naplňovat volný čas úspěšnou činností. Třeba jednou i my.

Naivně poetické divadlo z Plzně trochu šokovalo citlivější natury informacemi typu „její k... voněl jak vánoční František“ a ještě dalšími, mnohem přímočařejšími výrazy, vycházejícími mnohdy z rozkošných rtičů -náctiletých dívenek. Co dělat, když se tak do básní Káji Hynka zamítovaly.

Osobitým vyzněním zaujala inscenace geniálního Gogolova Revizora v podání DS 111 z Českých Budějovic, kterou jsme rovněž mohli vidět v Bechyni. Svérázný režijní výklad mladého režiséra vytvořil z domyšlivého hejska Chlestakova takřka lyrického hrdinu.

Příjemnou inscenací „Čipakování...“ potěšil soubor Divadélka „Jen tak“ z Karlových Varů, který kdysi rovněž „Bechyni“ zahajoval. Kateřina Hyková slibuje vyrůst ve výjimečný typ před-

stavitelky ženských komických rolí. Těm, kteří zpočátku žehrali na průměrnou úroveň inscenací letošní žatvy, předvedl Divadelní spolek Tyl Rakovník, jak lze z nepříliš bohaté dramatické předlohy udělat Divadlo. Jejich ztvárnění hry Michaela Ramise „Čtvrté přikázání“, demonstrující problémy mentálního a citového vývoje dětí na bázi rodičovské výchovy, citlivým, dovedným a cíleným využitím divadelních prvků oslovilo srdce a mysl diváků s nebyvalou razancí a naléhavostí.

Poprvé v historii se objevilo na hrnovské přehlídce i klasické dílo operní. Jednoaktová opera Viléma Blodka „V studni“ zazněla v podání operního souboru ze Světlé nad Sázavou. Je to už asi vinou jakési hrnovské „černé díry“ (*termín prof. Císaře*), že některá představení byla svou úrovní hluboce pod stavem na předchozích přehlídkách, takže je někteří navrhovatelé málem nepoznávali. Účastníci diskusních klubů však letos projevovali vesměs pochopení, a tak ono tradiční „kdo to sem poslal?“ se vyskytovalo jen ojediněle.

Velký diskusní klub uváděl dr. Strotzer z Armady a hlavní roli v něm sehráli prof. Jan Císař, Jan Vedral, Luděk Richter, Jiřina Lhotská, Jana Vordová a Oldřich Kužilek. Moudrá slova uvedených lektorů (*či moderátorů*) diskusního klubu, ať už vyřčena či zaznamenaná na stránkách Zpravodaje JH, byla východiskem rozličných tápání, zejména mladých divadelníků, ve spleti výkladů, východisek, záměrů či poselství jednotlivých inscenací. U některých to bylo opravdu zapotřebí. Cituji z hrnovského Zpravodaje názor účastníka diskusního klubu na představení DS „Nejhodnější medvídci a divadelní jesličky“ z Hradce Králové Simon Uli Vetin „Elena Štěpánová“: Přemýšlel jsem, jestli je to záměr, že je to tak blbý... Nakonec jsem zjistil, že je to záměr. Ne vída, a pak jsme se při diskusním klubu dozvěděli, že jde o „herní“ typ divadla.

Jestě těžším oríškem bylo pro řadu diváků strávení, zejména jednoho ze dvou představení „Dekadentního divadla Beruška“, shodou okolností též z Hradce Králové s názvem „Znalci v oboru“. Já měl to štěstí, že jsem byl účasten úspěšného pokusu, a tak jsem poprvé v životě nasával atmosféru podařeného vystoupení tzv. „otevřené divadelní hry vycházející z nulového bodu“. Prostě to přišli na jeviště tři borci a teď, aniž by si cokoliv předem řekli, vymýšleli ptákoviny nejptákovinatější, že se tomu někdy až sami smáli, jak krásně blbli, a děj neděj, furt se na jevišti něco dělo a byl to souhrn mono a dialogů, hereckých akcí, recitace, zpěvu, pantomimy a vůbec snad všeho na základě účastné schopnosti naprosté improvizace. Ani Ivan Vyskočil, jak jsem se dozvěděl na semináři, si nedovolil improvizovat v Nedivadle z nulového bodu jako ti Hradečáci. I když zase ne každý jim přišel na chuť. Holt prosti gustu žádný dšputát, jak říkával blahé paměti pan Prošek, bydlící v nedalekém údolí u Ratibořic. Zajímavé bylo, že vzhledem ke specifické představení byl v tomto případě na Hronov nominován soubor a jeho potenciální schopnosti, nikoliv konkrétní inscenace.

I letos pracovala řada klubů, a v některých opět využívali cizinci. Až z Connecticutu (USA) přijel Dic Wheeler. Jeho způsob výuky byl velmi impozantní. Od něj jsme se dozvěděli, jaký je např. původ klíčové postavy Komédie dell'arte, Harlekýna. Pochází prý z čerta, má kočičí oči, opíjí tvář a prasečí nos. Pak si Dic nasadil masku a Komenský by ho pochválil za názornost výuky. Spontánní atmosféru klubu narušovali, zřejmě ostýchaví, pozorovatelé. K nim se však Dic vyjádřil zcela bezostyšně slovy proč sem lezou, když nechťejí pracovat. Stejně nesmlouvavý byl k těm, kteří skrze noční popíjení absentovali na semináři. S některými „mladými“ to nebylo lehké. Stávalo se, že přišli do divadla oblečení jak sherwoodští bezdomovci s bačly a plastikovými lahvemi, lehli si před představením pod nohy diváků přední řady, opřeli se o ně a někdy po chvíli usnuli. Jim platila historicky první kritická výzva uvaděček zveřejněná v tamním Zpravodaji. To byl však jen malý šrám na jinak nádherném, přepestrém, inspirativním a žatevně bilancujícím hrnovském dění. Aniž bych chtěl přeceňovat úroveň divadelních souborů pracujících v armádě, myslím si, že letošní bechyňští finalisté mohli právem aspirovat na účast ve zdejší divadelní Mekce. Netrdlo by zde rozhodně naši prestiž posílilo.

-zav-

Obsah

Co nahradí ASUT? (2. část)	1
Vzpomínka na léto	3
Fotím, fotíš, fotíme	5
Výtvarné umění v armádní premiéře	7
Klaban dobře, Žahour ještě lépe	9
Divadelní Bechyně.....	11
Místo pro rozhovor	13
Když o sebe cinknou slova	14
Jak princezna v kasárnách plakala nakonec jen na jevišti	15
Hronovská žatva po čtyřiašedesáté	17
Umělecké studio Ministerstva obrany	19
Posádková galerie	23
Soutěže modelářů vrcholí	25
Čtyřicetiletý Jánošík - Ondráš	26
Je v armádě zájem o četbu?	30
Knihovnické informace	31
Staňte se členy SKIPU	32
Nabídka AV studia Domu armády Praha	33
DILIA a ARTAMA informují	34
Víte, že	36

Příloha: Podnikání rozpočtových a příspěvkových organizací a další problémy právního a ekonomického postavení těchto organizací v Armádě České republiky 1-12

ZPRAVODAJ

3/94

PRO KULTURNÍ PRACOVNÍKY V ARMÁDĚ ČESKÉ REPUBLIKY

Zpracoval autorský kolektiv, odpovědný redaktor Daniel Zavoral, návrh obálky Jožo Skácel, vydává Dům armády Praha. Adresa redakce: Vítězné nám. 4, 160 41 Praha 6. Publikace je určena pro vnitřní potřebu Armády České republiky, rozesílá se podle zvláštního rozdělovníku. Vytiskla tiskárna VÚ 6205 Praha. Předlohy odevzdány do tisku 20. září 1994.